

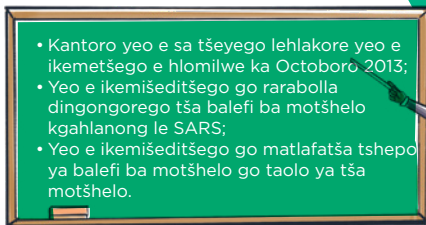

OFFICE OF THE
TAX OMBUD

Ensuring fairness

Mokgwa le nako
ya go tsenya
ngongorego.

NAA KANTORO YA MMADITSELA WA MOTŠHELO KE ENG (OTO)?

NAA KE MEHUTA EFE YA DINGONGOREGO YEO KANTORO YA MMADITSELA E KA MEKAMEKANAGO LE YONA?

- Ke feela dingongorego tšeo di tšweleditšwego kgahlanong le SARS; le
- Dingongorego tšeo di amanago le tirelo, bolaodi goba taba ya tselatshepetšo ya SARS.
- Dingongorego di swanetše di be mabapi le tšhomišo ya molao wa tša motšhelo.

MEHLALA YA DINGONGOREGO TŠEO MMADITSELA WA MOTŠHELO A KA MEKAMEKANAGO LE TŠONA:

Tirelo – Ya go hloka thušo, ya maemo a fase goba bahlankedi ba senthara ya megala ba mekgwa e mebe goba bašomedi ba lekala bao ba palelwago go aba tshedimošo yeo e kgopetšwego.

Bolaodi – Go fana ka tsebišo ya tlhahlobo yeo e se nago tshedimošo yeo e nyakegago bjalo ka leina la motho yoo a hlahlobilwego goba letšatšikgwedi la tlhahlobo.

Tselatshepetšo – Go dira tlhahlobo ka ntle le go neela molefi wa motšhelo yoo a amegago tsebišo ya tlhahlobo goba go neela “motho wa boraro tsebišo” (go laela pank a ya gago go lefela SARS tšelete gotšwa akhaontong ya gago) ka ntle le go neela balefi ba motšhelo tsebišo ya matšatši a lesome.

LEMOGA HLE gore dingongorego tšeo OTO e ka mekamekanago le tšona ga di felele go tšeo di ngwadilwego ka mo godimo.

NAA KE ENG SEO MMADITSELA WA MOTŠHELO A KA SEKEGO A SE DIRA?

Mmaditsela wa motšhelelo ga a swanela go fetola:

- Molao goba molao wa tša motšhelelo.
- Pholisi ya SARS goba tsela yeo e latelwago, ya go dira dilo ka kakaretšo, kantle le ka moo e amanago le taba ya tirelo goba taba ya tselatshepetšo goba ya bolaodi yeo e hlotšwego ke go šomišwa ga karolo ya Tax Act ke SARS.
- Taba yeo e ka ganetšwago mmogo le go dirwa ga boipiletšo kgahlanong le yona ka fase ga Tax Act, kantle le taba ya bolaodi yeo e amanago le kganetšo yeo mmogo le boipiletšo.
- Sephetso sa go tšwela pele ka taba pele ga kgorotsheko ya motšhelelo.

NAA KE NENG MOO O SWANETŠEGO O TLIŠE NGONGOREGO PELE GA MMADITSELA WA MOTŠHELO?

Ka morago ga ge molefi wa motšhelelo a latetše ditsela kamoka tša dingongorego tša SARS, kantle ga ge go na le mabaka ao a gapelletšago gore go se dirwe bjalo.

NAA O TSENYA NGONGOREGO BJANG?

KGATO 1: HWETŠA FOROMO YA DINGONGOREGO:

- Onlaene (www.taxombud.gov.za)
- OTO (Menlyn Corner, 2nd Floor, 87 Frikkie de Beer Street, Menlyn, Pretoria)
- Mogala (0800662837)
- Fekes (012 4525013)
- Poso (PO Box 12314, Hatfield, 0028)
- Lengwalo (complaints@taxombud.gov.za)

KGATO 2: TLATŠA FOROMO GO FELELETŠE.

- Ngwala seemo sa ngongorego ka moo se lego ka gona, ka tatelano mmogo le dinomoro tša melato ka moka ga tšona tšeo di amanago le le ngongorego ya SARS gomme o kgomaretše dingwalwa kamoka tša thekgwa;
- Netefatša gore o šomiša nomoro ya tšhupetšo ya motšhelo ya maleba;
- Pele ga dipoelo tšeo o di dumago, o swanetše o šupetše sehla sa motšhelo seo o ngongoregago ka sona mohl. 2016;
- Ngwala dipoelo tšeo o di dumago tša ngongorego. Ge o fetša go amogela foromo ya dingongorego,
- OTO e tlo ngwala ngongorego gomme ya ntšha lengwalo la kamogelo; gomme
- OTO e tla tšeya sephetho gore e mekamekana bjang le yona goba ya go šišinyetša mekgwa ya tharabollo yeo e fapanego.

KGATO 3: SAENA O BE O NGWALE LETŠATŠIKGWEDI GO DIFOROMO KAMOKA:

Ge o šomiša moemeledi, mongongoregi o swanetše a tliše, sengwalwa seo sefago moemeledi maatla, mmogo le kgatišo tšeo di netefaditšwego tša pasa tša mongongoregi mmogo le moemeledi.

Foromo ya sengwalwa seo sefago moemeledi maatla se humanega go wepesaete ya OTO (<http://www.taxombud.gov.za/Documents/POWER%20OF%20ATTORNEY.pdf>).

LEMOGA HLE: Ge go abiwa bohlatse bjoo bo sa lekanago, ngongorego e ka fedišwa, goba mongongoregi a ka fiwa sebaka se sengwe gore a tliše bohlatse bjo bongwe.

KGATO 4: GO DIREGA ENG KA MORAGO GA GE NGONGOREGO E TLEŠITŠWE?

- OTO e tla nyakišiša taba gomme ya phetha gore naa ngongorego e wela ka fase ga yona le gore naa ngongorego e latetše ditsela kamoka tša SARS tša dingongorego, ge go se bjalo, gore naa mongongoregi o abile mabaka ao a gapelletšago gore a se dire bjalo. Gape OTO e tla netefatša ge ele gore gona le mabaka ao a thibelago gomme ya ba ya hlola ge ele gore ngongorego e ya kwagala.
- Ge go hwetšwa gore dingongorego di wela ka fase ga maatla a OTO, gomme go na le tirelo, bošaedi bja tselatshepetšo goba bja bolaodi ka lehlakoreng la SARS, OTO e tla hlahl SARS mabapi le go rarabolla seemo. Mongongoregi o tla romelwa lengwalo la kamogelo.
- Ge e ka se amogelwe, mongongoregi o tla romelwa lengwalo la dipelo mmogo le mabaka a gore goreng e sa amogelwa.

(NB: Kantoro ya Mmaditsela wa Motšhelo e tla dira dinyakišišo tšeo di ikemetšego, tša go amogelega mmogo le go se tšeye lehlakore go netefatša gore ngongorego ya mongongoregi kgahlanong le SARS e rarabollwa tšhoganetšo, gomme/goba tshedimošo mmogo le poledišano e swarwa bjalo ka khupamarama).

NAA DITŠEGOO TŠA GO ŠOMIŠA DITIRELO TŠA OTO KE DIFE?

OTO ke sehlongwa sa Mmušo wa Afrika Borwa seo se begago ka tlhamalalo go Tona ya Matlotlo gomme e aba tirelo ya sesolo go balefi ba motšhelo.

NAA BALEFI BA MOTŠHELO BA KA FIHLELELA MMADITSELA WA MOTŠHELO BJANG?

Goswana le moo ba ka hwetšago diforomo tša dingongorego (Kgato 1: Hwetša Foromo ya Ngongorego)

*Tshedimošo
ya rena
boikgokaganyo*

Aterese ya lefelo:
Menlyn Corner, 2nd Floor,
87 Frikkie de Beer Street
Menlyn, Pretoria
0181

Tel: 0800 662 837 or +27 12 431 9105
Fax: +27 12 452 5013
Aterese ya Imeili: complaints@taxombud.gov.za
Aterese ya Poso: PO Box 12314, Hatfield, 0028
Twitter: @TaxOmbud
Facebook: Office of the Tax Ombud
Instagram: taxombudsa

GO SE ITLAME

Tshedimošo yeo e abilwego sengwalweng se e širelleditšwe ke melao ya maswanedi ya tša phahlo gomme ga ya swanela go gatišwa, phatlallatšwa goba ya fetolwa bakeng sa mabaka afe goba afe a tša kgwebo. Tshedimošo yeo e lego pukwaneng ye e be nepagetše ga nako ya kgatišo eupša e ka bowa ya fetolwa. Ge go ka ba le tikatiko mabapi le nepagalo goba ge o sena kgatišo ya gona bjale ya pukwana ye, ka kgopelo Leletša Senthara ya Kgokagano go 0800 662 837 bakeng sa tshedimošo. Pukwana ye ke ya mabaka a tshedimošo feela gomme ga e šeiwe bjalo ka yeo e swanetšgo e lebelelwe bakeng sa tshedimošo ya molao. Go šomišwa ga tshedimošo ye ke motho ofe goba ofe e tlabe e le sephetho sa motho owe a le noši. Kantoro ya Mmaditsela wa Motšhelo ga e šešinye ka mokgwa wa go bolela ka molomo goba ka maitshwaro gore ditšweletšwa goba ditirelo tšeo go bolelwago ka tšona sengwalweng se ke tša maleba bakeng sa dinyakwa tša motho ofe goba ofe. Mmaditsela wa Motšhelo ga a amogege maikarabelo afe goba afe mabapi le tahlegelo efe goba efe, tshenyegelo le ditšego, tšeo di ka hwetšwago go hlakile goba go sa hlaka ka lebaka la phošo efe goba efe goba seo se sa tšweletšwago mo sengwalweng se.

NB: Tshedimošo ga e fete molao ofe goba ofe gomme babadi bao ba nago le kgonono mabapi le ntlha efe goba efe ya tshedimošo yeo e tšweleditšwego pukwaneng ye ba swanetše ba lebelele molao wa maleba, goba ba nyake kakanyo ya semmušo go motho wa maswanedi.